

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.4.2022
COM(2022) 202 final

2022/0144 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind poziția care urmează să fie adoptată, în numele Uniunii Europene, în cadrul
Comitetului de control al statului portului din cadrul Memorandumului de înțelegere de
la Paris privind controlul statului portului în ceea ce privește statutul Federației Ruse de
membru al organizației**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Regimul UE privind controlul statului portului (CSP) este prevăzut în Directiva 2009/16/CE (astfel cum a fost modificată). CSP din Uniune se bazează pe structura Memorandumului de înțelegere de la Paris (MoU de la Paris) privind controlul statului portului, în vigoare din 1982. Directiva 2009/16/CE (astfel cum a fost modificată) prevede procedurile și instrumentele MoU de la Paris. Toate statele membre maritime ale UE, precum și Canada, Islanda, Norvegia, Federația Rusă și Regatul Unit sunt parte la Memorandumul de înțelegere. Uniunea Europeană nu este parte la MoU de la Paris.

Funcționarea CSP în Uniune depinde de adoptarea, în fiecare an, a unei serii de decizii în contextul MoU de la Paris. Aceste decizii sunt luate prin consens, în cadrul reuniunii anuale a „Comitetului de control al statului portului” (CCSP) care are loc în luna mai a fiecărui an. În temeiul Directivei 2009/16/CE, deciziile luate de organismul competent al MoU Paris au caracter obligatoriu pentru statele membre ale UE.

În temeiul articolului 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul unor organizații internaționale precum MoU de la Paris, atunci când acestea trebuie să adopte acte cu efecte juridice, trebuie să fie adoptată printr-o decizie a Consiliului, la propunerea Comisiei.

În urma invaziei Ucrainei de către Federația Rusă, la 14 martie 2022, Secretariatul MoU de la Paris a primit o scrisoare din partea ministrului ucrainean al infrastructurii, domnul Oleksandr Kubrakov. În această scrisoare, MoU de la Paris este invitat (i) să nu rețină în mod nejustificat navele sub pavilion ucrainean în urma inspecțiilor efectuate în cadrul controlului statului portului, (ii) să excludă Federația Rusă din MoU de la Paris și (iii) să nu recunoască certificatele eliberate în numele administrației maritime a Federației Ruse.

În ceea ce privește prima cerere, de a nu reține în mod nejustificat nave ucrainene, la 2 martie 2022, MoU de la Paris a emis documentul PSCircular 101 (Orientări privind repatrierea navigatorilor din cauza situației din Ucraina), care abordează această chestiune. PSCircular 101 informează autoritățile membre că este necesar să se aplice flexibilitate în circumstanțele actuale, inclusiv în ceea ce privește repatrierea navigatorilor, Convenția din 2006 privind munca din domeniul maritim, certificatele eliberate în temeiul Convenției internaționale din 1978 privind standardele de pregătire a navigatorilor, brevetare/atestare și efectuare a serviciului de cart și certificatele medicale. MoU de la Paris poate analiza oportunitatea unor ajustări suplimentare ale PSCircular 101, dacă evoluția situației impune acest lucru.

În ceea ce privește cererea referitoare la statutul de membru al Federației Ruse în cadrul MoU de la Paris, trebuie remarcat faptul că Federația Rusă a fost exclusă de la accesul la instrumentul de selecție CSP THETIS și la baza de date privind inspecțiile prevăzută la articolul 24 din Directiva 2009/16/CE și de la utilizarea acestora. Acest lucru înseamnă că participarea Federației Ruse la activitățile MoU de la Paris este deja foarte limitată și, fără acces la baza de date respectivă, Federația Rusă nu își poate îndeplini în mod efectiv obligațiile care îi revin în temeiul MoU de la Paris și nu poate contribui la activitatea MoU.

Deși există un consens între statele membre ale UE cu privire la faptul că trebuie luate măsuri împotriva Federației Ruse, nici memorandumul, nici îndrumările în materie de politică nu conțin vreo procedură sau vreun mecanism de excludere a membrilor din MoU de la Paris. Pe lângă excludere, membrii care și-au exprimat opinia și-au manifestat preferința de a suspenda calitatea de membru până la noi dispoziții. Deși efectul juridic imediat ar fi similar cu

excluderea, suspendarea nu are caracter permanent. Suspendarea ar permite o analiză suplimentară a necesității excluderii complete din MoU de la Paris și ar putea fi revocată dacă circumstanțele se schimbă. Cu toate acestea, memorandumul nu prevede nici suspendarea calității de membru.

Președintele MoU de la Paris a propus desfășurarea unei proceduri scrise în cadrul MoU de la Paris pentru a decide cu privire la suspendarea statutului de membru al Federației Ruse înainte de reuniunea anuală a Comitetului de control al statului portului (CCSP55) programată să aibă loc în perioada 16-20 mai 2022. Scopul acestui demers este ca această chestiune sensibilă să nu umbrească reuniunea CCSP55.

2. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE LUATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Având în vedere gravitatea situației, este necesar: (i) să se ajungă la un acord cu privire la abordarea prevăzută la punctul 5 din documentul PSCC55/11.1 de a nu reține în mod nejustificat navele sub pavilion ucrainean în urma inspecțiilor efectuate în cadrul controlului statului portului, (ii) să se suspende calitatea de membru a Federației Ruse în cadrul MoU de la Paris ca răspuns la invazia neprovocată și nejustificată a Ucrainei de către Rusia, în conformitate cu articolul 62 alineatul (3) din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, (iii) să se ajungă la un acord cu privire la abordarea prevăzută la punctul 7 din documentul PSCC55/11.1 privind derecunoașterea certificatelor statutare eliberate de Federația Rusă.

Textul anexat este o propunere de poziție a Uniunii în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE, care trebuie adoptată ulterior de Consiliu. Este vorba de un acord asupra unei direcții de acțiune prevăzute în documentul PSCC55/11.1 al MoU de la Paris. Detaliile referitoare la poziția UE figurează în anexa 1 la proiectul de decizie a Consiliului.

Directiva 2009/16/CE introduce în mod efectiv în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii procedurile, instrumentele și activitățile desfășurate de MoU de la Paris. Prin urmare, MoU de la Paris intră în sfera competenței externe exclusive a Uniunii în temeiul ultimei părți a articolului 3 alineatul (2) din TFUE.

3. TEMEI JURIDIC

Prezenta decizie are la bază Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 100 alineatul (2), coroborat cu articolul 218 alineatul (9), care prevede că Consiliul, la propunerea Comisiei, adoptă o decizie de stabilire a pozițiilor care urmează să fie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism este invitat să adopte acte cu efecte juridice. Această dispoziție se aplică poziției care urmează să fie adoptată de statele membre, acționând împreună în interesul Uniunii, în contextul MoU de la Paris.

Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind controlul statului portului (astfel cum a fost modificată) reprezintă temeiul juridic care stabilește principiile pe care statele membre trebuie să le respecte în cadrul CCSP al MoU de la Paris.

Actele care urmează să fie adoptate în cadrul MoU de la Paris constituie acte cu efecte juridice. Actele avute în vedere au efecte juridice deoarece pot influența în mod decisiv conținutul legislației UE, și anume Directiva 2009/16/CE, motivul fiind că Directiva 2009/16/CE introduce în mod efectiv în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii procedurile, instrumentele și activitățile desfășurate de MoU de la Paris. În plus, suspendarea statutului de membru al Federației Ruse la MoU de la Paris este un act de natură organizațională, care influențează modul în care sunt luate deciziile în cadrul MoU de la Paris.

Actele avute în vedere nu completează cadrul instituțional al acordului și nu îl modifică. Prin urmare, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind poziția care urmează să fie adoptată, în numele Uniunii Europene, în cadrul
Comitetului de control al statului portului din cadrul Memorandumului de înțelegere de
la Paris privind controlul statului portului în ceea ce privește statutul Federației Ruse de
membru al organizației**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolul 100 alineatul (2), coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Memorandumul de înțelegere privind controlul statului portului (denumit în continuare „MoU de la Paris”) a fost semnat la Paris la 26 ianuarie 1982 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1982. MoU de la Paris are ca membri 27 de administrații maritime (Belgia, Bulgaria, Canada, Cipru, Croația, Danemarca, Estonia, Federația Rusă, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Malta, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Regatul Unit). Uniunea nu este parte la MoU de la Paris.
- (2) Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹ stabilește regimul juridic al Uniunii privind controlul statului portului, reformulând și consolidând legislația anterioară a Uniunii în acest domeniu, în vigoare din 1995. Regimul juridic al Uniunii se bazează pe MoU de la Paris.
- (3) În ceea ce privește statele membre ale Uniunii, Directiva 2009/16/CE introduce în mod efectiv procedurile, instrumentele și activitățile prevăzute în MoU de la Paris în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii. În temeiul respectivei directive, anumite decizii luate de organismul competent adecvat al MoU de la Paris devin obligatorii pentru statele membre ale Uniunii.
- (4) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul MoU de la Paris, întrucât actele avute în vedere vor putea influența în mod decisiv conținutul legislației Uniunii, și anume Directiva 2009/16/CE. În temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE, poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, trebuie să fie adoptată printr-o decizie a Consiliului, la propunerea Comisiei.
- (5) În concluziile sale, adoptate în 24 februarie 2022, Consiliul European a condamnat în cei mai fermi termeni posibili agresiunea militară neprovocată și nejustificată a

¹ Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind controlul statului portului (JO L 131, 28.5.2009, p. 57).

Federației Ruse împotriva Ucrainei. În cadrul reuniunii sale din 24-25 martie 2022, Consiliul European a stabilit că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei încalcă grav dreptul internațional și a reiterat solicitarea ca Rusia să își înceteze imediat agresiunea militară de pe teritoriul Ucrainei.

- (6) În contextul invaziei Ucrainei de către Federația Rusă, la 14 martie 2022, Secretariatul MoU de la Paris a primit o scrisoare din partea ministrului ucrainean al infrastructurii. În această scrisoare, MoU de la Paris este invitat să nu rețină în mod nejustificat navele sub pavilion ucrainean în urma inspecțiilor efectuate în cadrul controlului statului portului, să excludă Federația Rusă din MoU de la Paris și să nu recunoască certificatele eliberate în numele administrației maritime a Federației Ruse.
- (7) În ceea ce privește prima cerere, de a nu reține în mod nejustificat nave ucrainene, la 2 martie 2022, MoU de la Paris a emis documentul PSCircular 101 (Orientări privind repatrierea navigatorilor din cauza situației din Ucraina), care abordează această chestiune. PSCircular 101 informează autoritățile membre că este necesar să se aplice flexibilitate în circumstanțele actuale, inclusiv în ceea ce privește repatrierea navigatorilor, Convenția din 2006 privind munca din domeniul maritim, certificatele eliberate în temeiul Convenției internaționale din 1978 privind standardele de pregătire a navigatorilor, brevetare/atestare și efectuare a serviciului de cart și certificatele medicale. MoU de la Paris poate analiza oportunitatea unor ajustări suplimentare ale PSCircular 101, dacă evoluția situației impune acest lucru. Această poziție trebuie comunicată autorităților ucrainene.
- (8) În ceea ce privește cererea referitoare la statutul de membru al Federației Ruse, trebuie remarcat faptul că Federația Rusă a fost exclusă de la accesul la instrumentul de selecție CSP THETIS și la baza de date privind inspecțiile prevăzută la articolul 24 din Directiva 2009/16/CE și de la utilizarea acestora. Acest lucru înseamnă că participarea Federației Ruse la activitățile MoU de la Paris este deja foarte limitată și, fără acces la baza de date respectivă, Federația Rusă nu își poate îndeplini în mod efectiv obligațiile care îi revin în temeiul MoU de la Paris.
- (9) Nici memorandumul, nici îndrumările în materie de politică nu conțin vreo procedură sau vreun mecanism de excludere a membrilor din MoU de la Paris. Pe lângă excluderea din MoU de la Paris, există alternativa de suspendare a statutului de membru până la noi dispoziții. Deși efectul imediat ar fi similar cu excluderea, suspendarea este mai puțin permanentă. Cu toate acestea, memorandumul nu conține nici dispoziții privind suspendarea. Suspendarea permite o analiză suplimentară a necesității excluderii complete din MoU de la Paris și ar putea fi revocată dacă circumstanțele se schimbă.
- (10) Uniunea Europeană, în calitate de actor global, se află în centrul eforturilor depuse în cadrul ONU² și al altor foruri și procese multilaterale de a trage la răspundere Federația Rusă pentru invazia neprovocată și nejustificată a Ucrainei, de se asigura revenirea la situația dinaintea invaziei și la respectarea deplină a suveranității, independenței și integrității teritoriale a Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional. Actul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă o încălcare gravă a articolului 2 alineatul (4) din

² A se vedea Rezoluția ES-11/1 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite intitulată „Agresiunea împotriva Ucrainei”, adoptată în cadrul celei de a 11-a sesiuni speciale de urgență a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 2 martie 2022, și Rezoluția 49/1 a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului din martie 2022.

Carta ONU, care interzice amenințarea cu forța sau folosirea ei împotriva integrității teritoriale sau a independenței politice a vreunui stat.

- (11) Având în vedere cele de mai sus, precum și gravitatea situației și atât timp cât Federația Rusă nu respectă principiile Cartei ONU și obligațiile internaționale care îi revin, este oportun să se suspende statutul de membru al Federației Ruse la MoU de la Paris, în conformitate cu articolul 62 alineatul (3) din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, ca răspuns la invazia neprovocată și nejustificată a Ucrainei de către Rusia.
- (12) În ceea ce privește a treia cerere, de a nu recunoaște certificatele eliberate de administrația maritimă a Federației Ruse, aceste certificate sunt eliberate în conformitate cu convențiile internaționale, iar Federația Rusă este în continuare membră a Organizației Maritime Internaționale și MoU de la Paris nu are competența de a derecunoaște respectivele certificate. Această poziție trebuie comunicată autorităților ucrainene.
- (13) Uniunea nu este parte contractantă la MoU de la Paris. Poziția Uniunii, așadar, trebuie exprimată de statele membre ale Uniunii care sunt membre ale MoU de la Paris, acționând împreună,
- (14) Prin urmare, este necesar ca statele membre să fie autorizate să acționeze în conformitate cu poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii.
- (15) Cooperarea cu alte țări terțe membre ale MoU de la Paris (Canada, Islanda, Norvegia și Regatul Unit) în cadrul CCSP este esențială pentru a se ajunge la o decizie de suspendare a statutului de membru al Federației Ruse la MoU de la Paris,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în contextul Memorandumului de înțelegere de la Paris privind controlul statului portului („MoU de la Paris”) în ceea ce privește statutul de membru al Federației Ruse în cadrul MoU de la Paris este stabilită în anexa I la prezenta decizie.

Articolul 2

Poziția menționată la articolul 1 este exprimată de statele membre ale Uniunii care sunt membre ale MoU de la Paris, acționând împreună.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*